

NYE VARIANTEN

Medlemsblad for Farsund Filatelist Forening

STIFTET 03.10.67

Nr. 1 - 2020

Årgang: 52

Møtested: "Herredshuset i Vanse"

(opp en trapp og inn en dør – til spisesalen).

Mandag hver 14. dag i ("vinterhalvåret").

Farsund Filatelist Forening, Postboks 146, 4551 Farsund

Bank: 3070.20.36611

Formann	Lloyd Frestad	91624076	lloyd.frestad@farsund.kommune.no
Nestformann	Hilde Skeime	95949868	k-biske@online.no
Sekretær	Erling Knustad	99736177	eknusta@online.no
Styremedlem	Harald Samuelsen	41323817	harald.samuelsen@gmail.com
Styremedlem	Kjell Berntsen	99591511	keb13@online.no
Varamann1	Karl Johansen	98252467	karlhenj@online.no
Varamann2	Kjell Birkrem	95071503	kjell.birkrem@vabb.no
Bytteleder	Tor Raastad	47686 001	tor.prodel@gmail.com
Kasserer	Harald Samuelsen	41323817	harald.samuelsen@gmail.com

INNHold

Formannens hjørne	2
Generalforsamling 17-02.2020	3
Latvia's Frimerker. Del 3 .	4
FFF 50 år i lokalavisene del 5 årene 2000 – 2013	8
Litt om noe annet jeg samler på -1988	15
Grønlandske poststempler 1938	22

Det var alt for denne gang, jeg vil nok en gang mase, skal vi fortsette med Varianten trengs det noen til å skrive ellers blir det stopp. Kjell

FORMANNENS HJØRNE

Det er tid for nok en utgivelse av «Varianten». Vi har nå levd med viruset som har forandret verden i over et halvt år. Covid 19 har også gjort at vi som samler frimerker har måttet gjøre forandringer i måten å utføre vår hobby. For oss i FFF ble alle møter avlyst fra mars til september. Nå er vi på gang i større lokaler på Herredshuset i Vanse. Undertegnede var spent på om flyttingen ville føre til «mannefall», men det viser seg at oppslutningen er god, og jeg har ikke fått negative reaksjoner i det hele tatt. Auksjoner foregår online for tiden, og mange klubber har avlyst møter framover. Vi i FFF holder nå møter, men vi holder mer avstand enn før. Vi bruker engangshansker, vi spriter oss på hendene, ellers går møtene som før enn så lenge

Vi får bruke tiden til å glede oss til en vaksine er på plass, og vi får glede oss over et nytt nummer av vårt medlemsblad. Tusen takk til Kjell, og til alle som bidrar med artikler.

Vil avrunde med å si: god høstjakt på gode objekter!

Lloyd

MØTEPROGRAMM HØST/VINTER 2020

12.10.2020	09.11.2020	07.12.2020
26.10.2020	23.11.2020	21.12.2020

Generalforsamling 17.02.2020

Generalforsamlingen ble satt kl. 19:00

- Sak 1 Godkjenning av innkallingen til Generalforsamlingen
Det framkom ingen merknader til innkallingen.
Vedtak: Innkallingen godkjent
- Sak 2 Godkjenning av frammøtte representanter
Alle 21 tilstedeværende var medlemmer. Det forelå ingen fullmakter.
Vedtak: Frammøtte representanter godkjent.
- Sak 3 Valg av ordstyrer, referent og 2 representanter til å underskrive
protokollen
Styrets forslag:
Ordstyrer: Torrey Nilsen
Referent: Erling Knustad
Underskrivere: Magne Gabrielsen, Tom Langeland og Karl Johansen
Vedtak: Styrets forslag godkjent.
- Sak 4 Godkjenning av agenda
Styret la frem forslag til agenda
Vedtak: Agenda for Generalforsamlingen godkjent
- Sak 5 Styrets årsberetning
Styrets årsberetning ble lest av formann, Ingen kommentarer framkom
Vedtak: Styrets årsberetning godkjent
- Sak 6 Regnskap for 2018
På grunn av at kasserer ikke var tilstede, gjennomgikk revisor
regnskapet. En skrivefeil ble anmerket. Skrivefeilen rettet.
Vedtak: Regnskapet godkjent

- Sak 7 Orienteringssaker
 A) *Årsberetning/regnskap fra Bytteleder*
 Bytteleder har i 2019 hatt ca 150 utvalgshefter i sirkulasjon første halvår. 2. halvår tok Tor Raastad over som bytteleder. Bjørn Vik, som hadde da hatt vervet i nærmere 30 år, ønsket avløsning.
- Sak 8 Vedtak: Orienteringen tatt til underretning
 Handlingsplan 2020
 Ikke utarbeidet. Saken utgår
- Sak 9 Kontingent for 2021
 Styret foreslår at kontingenten ikke endres.
 Vedtak: Foreningens kontingent endres ikke for 2021.
- Sak 10 Budsjett 2020
 Styret la frem forslag til budsjett for 2020,
 Vedtak: Styrets forslag til budsjett godkjent
- Sak 11 Valg
 Fra det sittende styret var sekretær Erling Knustad og styremedlem Harald Samuelsen ikke på valg. Valgkomiteens innstilling ble fulgt.
 Vedtak:
Styreverv:

Formann:	Lloyd Frestad	Gjenvalg	1 år
Nestformann:	Hilde Skeime	Gjenvalg	2 år
Sekretær:	Erling Knustad	Ikke på valg	1 år
Styremedlem:	Kjell Berntsen	Gjenvalg	2 år
Styremedlem:	Harald Samuelsen	Ikke på valg	1 år
1. Varamedlem:	Karl Johansen	Gjenvalg	1 år
2. Varamedlem:	Kjell Birkrem	Gjenvalg	1 år

Andre verv:

Revisor:	Torrey Nilsen	Gjenvalg	
1 år			
Valgkomite:	Torrey Nilsen	Gjenvalg	
1 år			
Tom Langeland	Gjenvalg	1 år	

Utsetting til NF Landsmøte:

Representant:	Erling Knustad	
Vara:	Lloyd Frestad	

 Generalforsamling hevet kl. 20:30

Latvia`s Frimerker. Del 3.

I forrige nummer av «Varianten» skrev jeg litt om de første 23 frimerkene som den nye republikken Latvia utgav i perioden 1918-1919. Her kommer litt om de neste frimerkene.

De første årene etter at Latvia erklærte uavhengighet, 18. november 1918 var preget av uro. Det var kamper i landet mellom tropper fra den nye republikken og de såkalte «rådsstyrkene» som ville innføre kommunisten i landet, og ha et samarbeid/union med de revolusjonære i Russland, som senere ble Sovjetunionen.

Republikkens styrker var bedre organisert og hadde også erfaring etter krigshandlingene under 1. verdenskrig. Dette gjorde at de mer uorganiserte «rådsstyrkene» var på defensiven i landet. Den 22. mai 1919 ble Riga, som ble hovedstaden i den nye republikken, erobret av republikkens styrker, og de kommunistiske rådsstyrkene ble drevet ut av byen.

For å markere dette ble det den 7. juni utgitt en frimerkeutgave på tre merker. Med verdier i hhv 5, 15 og 35 kopek. Motivet er to personer som omfavner hverandre, med silhuetten til byen Riga i bakgrunnen. Disse

merkene har AFA nr. 24-26, og Michel nr. 25-27. Men som for de første utgavene har disse merkene også mye å by på for oss som samler! Merkene ble trykket hos trykkeriet G.D. Meyer i Libau/Liepaja. De er trykket på tykt papir, og utagget med vannmerke. Det tykke papiet var det også to «typer» av, et glatt og litt grovere med «sterker» i papiet. Vannmerket var «honningceller», se artikkel i forrige nummer av «Varianten». At de ble trykket utagget gjelder hovedopplaget. Du kan også finne dem med tagging 9 $\frac{3}{4}$ øvre rand og nedre rand. Dessuten også ulike varianter og gjennomtrykk (Abklatsch).

Se illustrasjon til høyre av 5 kop utagget øvre kant, og merke med gjennomtrykk «Abklatsch».

Opplaget for utgaven var for 5 og 15 kopek ca 1.000.000 av hver verdi, mens for 35 kop var ca 606.000.

Merkene ble også trykket på tynt sigarettpapir. Dette papiret er lett å skille fra det «vanlige» papiret. Disse ble også trykket senere, og utgitt 24. juli 1919. Opplaget for disse er ca 10.000 totalt av de tre verdiene. Her må en være obs for det er falske merker av disse. Men disse avviker blant annet uklart trykk, slik at det er gode muligheter for å skille disse fra de ekte. Disse har nummer AFA 27-29, Michel nummer vet jeg ikke. Denne utgaven har jeg ikke på brev pr nå. Men den som leter han finner!

Den neste utgaven er litt spesiell, AFA 30-31, Michel 24A og 24B. Dette er den såkalte Nordletland utgaven. Disse ble trykket på ordre av lederen for den Latviske Nord Armen for å markere at også dette landområdet nå var en del av Latvia. Dessuten var ikke merkene som var utgitt i

Latvia å få tak i, slik at de hadde et postalt behov for frimerker i dette området. Merkene ble trykket lokalt i lithotrykk, og finnes både tagget og utagget. Trykket på tynt papir som kan minne om sigarettpapir. Opplaget for den utaggede utgaven var 900.000, og for den taggedede 90.000. Som illustrasjonen over viser et par i «gutter par» fra ark med den utaggede utgaven. Merke bildet har også den «oppsigende sol» som illustrasjon. Som utgavene fra Latvia hadde. Her er det også ulike varianter å finne,

dessuten skal det også finnes ulike prøvetrykk. Dessuten merker uten gummi. Merkene ble trykket i ark a 100 (10x10) På grunn av trykking forekommer det da «gutter par» av merkene.

De taggedede merkene er tagget 11 ½. Disse finnes også med ulike former for tagging. Tagget på alle fire kanter eller som vist tagget øverst eller kun nederst.

Det er også verd å merke seg at disse merkene fikk kort brukstid. Kort tid etter utgivelsen ble tidligere utgitt Latviske merker tatt i bruk i Nord-Latvia. Restopplaget av merkene ble sendt til Riga, hvor postkontoret der solgte disse til samlere og handlere. Merke som er avstemplet i Riga i større enheter er CTO. (Canceled to Order) Men merkene var gyldige til frankering i Latvia fram til 30. april 1922. Postalt brukte merker avstemplet etter juli 1919 er vanskelige å finne. Brev med denne utgaven har jeg ikke sett, men det finnes nok, som alt annet.

Den siste utgaven som jeg skal ta med i dette nummeret kom i 1920. Det var da behov for suppleringsverdier av tidligere utgitt merker. Disse var omtalt i forrige nummer av «Varianten».

Grunnen til at det var behov for suppleringsverdier var nok at det fra september 1919 var endringer i portosatsene. Den 14. november 1919 ble utgitt to verdier av motiv av «soloppgang» og den oppstigende sol. Verdi 3 og 5 Rubel. AFA 32-33, Michel

30-31. Trykket i steintrykk av Statstrykkeriet i Riga. Opplag hhv 218.000 og 209.000 av hver verdi. For spesialistene er det også to ulike typer papir. Merkene var tagget 11 ½, men også her kan en finne uttaggede merker, prøvetrykk osv.

Kjekt å ha disse på et rekommandert brev til Sveits. Tror også portoen er riktig.

Men også for Latvia er det «bestillingsbrev» som er lettest å få tak i. Det var frimerkesamlere også i 1920!

I neste nummer av «Varianten» kommer litt om flere utgivelser fra Latvia.

Kilder: Frimerker/brev fra egen samling Latvia Study Group: Handbook of Philately and Postal history, The Stamps, Ruble Periode 191

Odd Arve Kvinnesland

F.F.F 50 år i lokalavisene Bolk 5 – årene 2000 – 13

I Farsunds Avis 4.3.2000:

Sjeldenhet blant samlere. Neida, å samle på frimerker er spennende og lærerikt, slett ikke kjedelig, smiler Hilde Skeime som er leder for Farsund Filatelis Forening.

I om lag 30 år har Hilde samlet på frimerker. Det siste året har hun endog vært leder i Filatelistforeningen. Uansett kjønn. Frimerkene har de felles, og mennene selv er storfornøyd med Hildes innsats og arbeid.

I Farsunds Avis 11.5.2000:

Må utbedre beredskapen på loftet på Husan hvor bla. Farsund Filatelist Forening har arkiv og lager.

I Farsunds Avis 20.7.2000:

Utstilling til ære for krigsseilerne. Etter forespørsel fra Kaperkomiteen åpnet Torbjørn og Haakon Larsson-Fedde utstillingen om krigstiden i Farsund i Kirketorget forrige uke. Med hjelp fra Farsund Filatelist Forening fikk de samlet fotografier og gjenstander fra krigen.

I Farsunds Avis 15.9.2001:

Farsund Filatelist Forening hadde stand med egne konvolutter med motiv av Reidar Rudjord på Farsund Postkontor. Foreningen fikk tildelt kr 2000,- fra Norwex-fondet.

(Bjørn Tandberg
fra Farsund
Filatelist
Forening mottar
gladelig 2000,-
kroner fra
Norwex fondet.
Her overrakt av
postmester
Jaenette
Skadberg.

I Farsunds Avis
20.11.2001:

Åpent
hobbymøte for
alle typer
samlere, - ikke bare frimerkesamler forteller Hilde Skeime.

I Farsunds Avis 08.10.2002:

Jubileum. Farsund Filatelist Forening fyller i disse dager 35 år. I den forbindelse skal de om få dager delta i en utstilling i Kristiansand. Utstillere fra Farsund Filatelist Forening denne gang: Odd Arve Kvinnesland, Terje Skjoldal og Gunnar Loshamn.

I Farsunds Avis 13.12.2004:

Høy utmerkelse til Farsund Filatelister. Under julemøtet i Farsund Filatelist Forening onsdag ble tre av medlemmene hedret med medalje og diplom for sitt arbeide i klubben.

President Petter E. Pedersen i Norsk Filatelistforbund (th) delte ut diplom og medaljer til (fv) Gunnar M. Loshamn, Torbjørn Larsson-Fedde og Bjørn Vik.

I Farsunds Avis 17.12.2005:

Filatelister ble medaljert. Ni medlemmer i Farsund Filatelist Forening ble tirsdag tildelt medalje for sin innsats i frimerkeklubben.

Medaljerte frimerkeentusiaster. Fra venstre: Magne Haddeland, Terje Skjoldal, Bjørn Tandberg, Erling Knustad, (delvis skjult) Hilde Skeime, Torleif Vatland, Birger Stillufsen, John Torrey Nilsen og Odd Arve Kvinnesland.

I Farsunds Avis 05.1.2007:

Annonse. Farsund Filatelist Forening. Møte på Sjømannshjemmet mandag 8.1.2007.

I Farsunds Avis 23.3.2007:

Jubileumsutstilling i Kirketorget. Farsund Filatelist Forening er blitt 40 år gammel og lørdag og søndag er det klart for jubileumsutstilling. På utstillingen selges det to frimerker med motiv fra Lista fyr. Det blir også solgt et frimerkehefte. Både forsiden og frimerket av Lista fyr er tatt av Farsunds Avis sin medarbeider Cecilie Nilsen.

I Farsunds Avis 26.3.2007:

Frimerker – mer enn et portomerke. Farsund Filatelist Forening markerte sitt 40 års-jubileum med utstillingen LISTER-07 i Kirketorget i helgen. Ti år er gått siden forrige utstilling som fant sted i Listahallen. De tre beste utstillerne fra Farsund ble Magne Gabrielsen, Gunnar M. Loshamn og Dag Henriksbø. Gabrielsen ble også utnevnt som beste lokale utstillere med samlingen «Hong Kong Air Mail». Den viste eksemplere på luftpost til og fra Hong Kong frem til 1960.

I Farsunds Avis 2008???:

Nordisk gull til filatelister. Farsund-filatelistene Magne S.B. Gabrielsen og Odd Arve Kvinnesland fikk begge gull på den nordiske frimerkeutstillingen på Lillehammer forrige helg. I mesterklassen viste en annen Farsund-filatelist Gunnar M. Loshamn fram sin samling Dansk Vestindia. Deltakerne i mesterklassen har tidligere oppnådd gullmedalje internasjonalt og blir ikke bedømt av juryen.

I Farsunds Avis 05.2.2009:

Trofaste samlere. Hver 14. dag samles trofaste medlemmer i Farsund Filatelist Forening for å diskutere sin store lidenskap.

(Bilde 49)

Diskusjon omkring frimerker går ivrig når Farsund Filatelist Forening samles hver 14. dag. Fra venstre Birger Stillufsen, Gunnar Sandnes og Einar Engstad.

I Farsunds Avis 22.10.2009:

Alle filatelister er veldig glade for at nå kan de bruke «Farsundstemplet» igjen i post i butikk på Kiwi.

Alle filatelister er glade for å tilbake Farsundstempelet sier Magne Gabrielsen. I går tok de stempelet i bruk.

I Farsunds Avis

01.03.2011:

Tilbake til

Gåseholmen. Posten bytter butikk i Farsund. Coop Mega.

I Fædrelandsvennen

13.02.2012 FV:

Vil fornye gubbemiljøet.

I Farsunds Avis 03.05.2012:

Filatelisterne stiller ut. Håper flere får opp interessen for frimerker. Farsund Filatelist Forening arrangerer utstilling i Kirketorget. Det blir en regional utstilling med 83 rammer. Tema for utstillingen er helleristningene på Penne.

Frimerkesamlere klare for utstilling. Fra venstre Terje Skjoldal, Gunnar Loshamn, Birger Stillufsen, Magne Gabrielsen, Torrey Nilsen og lloyd Frestad. Foran fra venstre Rune Knustad og Tom Langeland.

I Farsunds Avis 20.02.2013:

Endelig poststempel med VANSE etter initiativ fra Farsund Filatelist Forening.

Og det var det.

Litt om noe annet jeg samler på

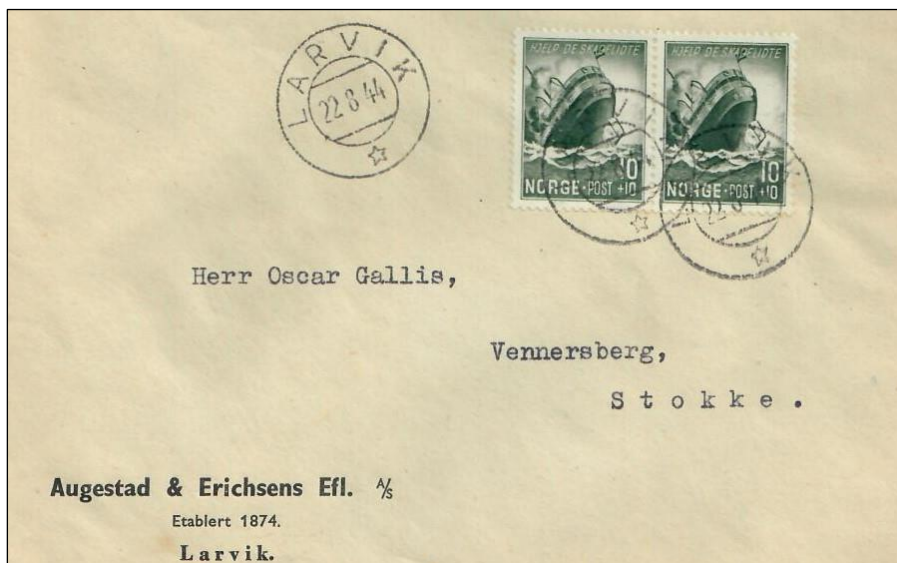
Alle samler på litt forskjellige, i tillegg til sine «hovedområder». Slik er det i aller høyeste grad med meg også! Uten å gå nærmere inn på alt det som jeg pusler med og har liggende. Som er kjekt å ha. Som litt over middels interessert i skipspost, og herunder også hurtigruten fant jeg ut for noen år siden at kanskje frimerker med motiv av skip i hurtigruten, brukt på brev, korrekt frankert kunne være noe å legge til side. Valget mitt falt på en serie som jeg husker godt fra det første «verdensalbumet» jeg fikk til jul for snart 60 år siden. Det var et Stanley Gibbons album, hvor det av de Europeiske land var det en side med plass til Norske merker. Øverst på denne siden var det illustrasjoner av noen norske merker. Et av disse synes jeg så spennende ut. Et merke med et skip som forliste, kun baugen og litt av fordekket med styrehus var synlig. Røyken veltet opp av skorsteinen. Dette merket var høyt på ønskelisten i de dager!

I nå godt voksen alder vet jeg at dette var et av merkene i «Krigsforlis» serien. Utgitt 20. mai 1944, Norgeskatalog nr. 322,323 og 324. Verdier i hhv 10, 15 og 20 øre (Det sistnevnte var «mitt spennende merke». Dessuten med 10 øre i tilleggsverdi på alle. Slik at kjøpte du et slikt merke så betalte du 10 øre ekstra som visstnok skulle gå til skade og omkomnes etterlate etter senkning av skip. (Hvor mye av de beløp som kom inn til formålet, er jeg svært usikker på) Tegnet av NS sin «sjefstegner» Harald Damsleth. De tre skipene i denne serien viste hurtigruteskip som var senket under krigen. Som jeg skrev innledningsvis har jeg lagt til side brev som har dukket opp på min vei med disse merkene, korrekt frankert, og helst de som jeg tror kan være «ekte» bruksbrev. Om det har vært merker fra andre utgaver som er brukt som tilleggs-frankering for å få riktig porto, så skal tilleggsfrankeringen ikke ha høyere verdi enn 10 øre, som var den laveste verdien i serien, nemlig merket

10+10 øre: D/S Barøy som tilhørte «Ofotens Dampskibsselskab» og ble senket 13. september 1941 av en torpedo sluttet av et engelsk fly utenfor Tranøy Fyr. Det var totalt ca 130 mennesker ombord passasjerer, mannskap og tyske soldater, kun 19 ble berget. Et av mange tragiske forlist av sivile norske skip under krigen.

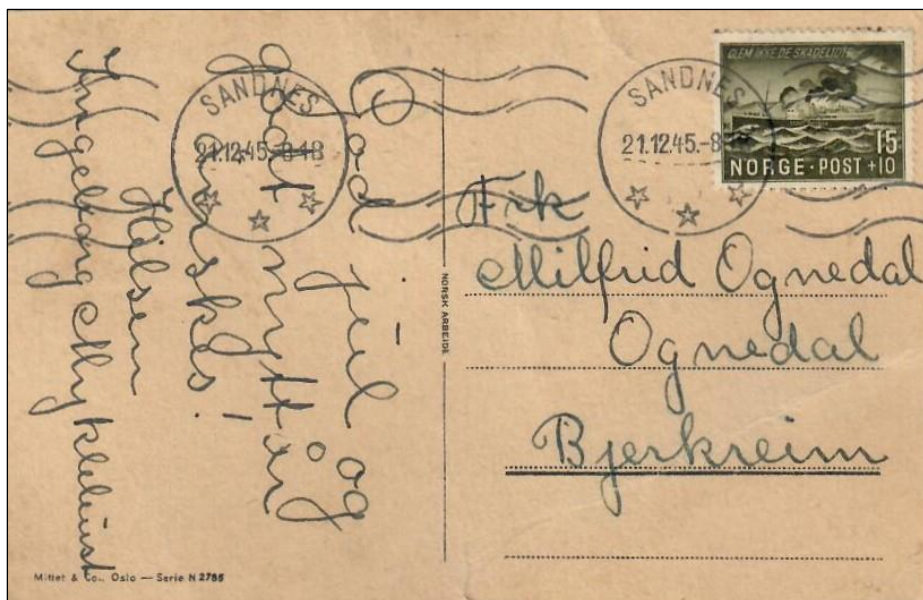
Det først brevet i min vesle samling som jeg vil vise er ovenfor. Sendt lokalt og avstemplet med maskinstempel her 16. desember 1944. Portoen.10 øre, var for lokalbrev med en vekt til og med 20 gram, fra 1. juli 1927 til 1. oktober 1946 Brev med lokalporto er heller ikke det en ser ofte, så dette brevet er et fint objekt i samlingen, synes jeg.

Det neste er sendt fra et firma i Larvik med Vestfoldbanen til Stokke. Avstemplet i Larvik 22. august 1944. Porten var 20 øre for brev med vekt til og med 20 gram, fra 1. januar 1921 til 1. oktober 1946

Ovenfor det siste jeg vil vise med denne utgaven. Rekommandert brev fra Jessnes sendt med Dovrebanen til Oslo. Korrekt franktet med brevporto 20 øre og rek gebyr 20 øre. Begge satsene fra 1. januar 1921 til 1. oktober 1946.

15+10 øre: På dette frimerket har Damsleth brukt D/S St. Svithun som motiv. Skipet tilhørte «Det Stavangerske Dampskibsselskab». På nordgående rute utenfor Stad 30. september 1943 ble skipet angrepet av seks engelske fly, kom i brann og sank. Minst 51 mennesker omkom ved forliset. Her må det nevnes at folk fra Ervik på Stadlandet klarte å redde 76 mennesker fra båten før den gikk ned. Uten denne heltedåden hadde tapet av menneskeliv blitt mye større.

Som enkel frankering er dette merket vanskelig å finne enn en skulle tro. Men jeg har et par kort med singelfrankering i samlingen.

Det jeg vil vise her er korrekt frankert som porto for brevkort, som var 15 øre, fra 1. februar 1921 til 1. juni 1952. Avstemplet i Sandnes 21. desember 1945. Men alle tre frimerke i denne utgaven, og også andre typiske propagandafrimerker som NS-styret utgav ble forbudt å bruke til frankering fra 15. mai 1945. Slik at brevkortet ovenfor skulle blitt betraktet som ufrankert, og satt i porto med total 30 øre å betale for Frk. Ognedal i Bjerkreim. Siden det ikke er påskrifter av noe slag på kortet så har nok dette blir levert til frøkenen som det er, og i mot reglene.

Et eksempel på oppfrankering som jeg godtar i samlingen er det overstående.

Brevet er sendt fra Oslo til Sverige, og for å få riktig porto er det påsatt et 5 øres posthornmerke. Brevportoene innen Norden var 20 øre for brev med vekt til og med 20 gram, fra 1. juli 1920 til 1. oktober 1946. Avsender av brev (som ikke er synlig pga at brevet er beskåret) var et agentur-firma i Oslo. Avstemplet 20. mai 1944, før brevet er åpnet av tysk sensur. På baksiden påført passerstempel i rødt, og sensurstripe som var i bruk fra november 1940 til desember 1944. Før det er blitt sendt med tog over til Sverige.

20+10 øre: Så kommer det merket jeg husker fra mitt første album. D/S Irma som tilhørte «Det Bergenske Dampskibsselskab». Utenfor Hustadvika den 13. februar 1944 ble skipet senket av to norske MTBer. Disse trodde det var et tysk skip, og senket D/S Irma med torpedoer og kanonild. 51 mennesker omkom.

Dette merket har jeg på flere forsendelser, det var vanlig brevporto i perioden, så derfor til slutt det viste brevet nedfor som jeg synes er et bra brev!

Avstemplet i Bodø 3. juni 1944 og sendt til Nederland. Det har gått via Oslo til Hamburg, og blitt åpnet av tysk sensur her. Påført sensurstripe som var i bruk til mars 1945, og rødt sensurstempel som var i bruk fra januar 1944 til september 1944. Det er også sjekket for evt. meldinger skrevet med usynlig blekk, se den blå stripen over brevet. Portoen var: Brevporto og rek. gebyr til utlandet var hhv 30+30 øre, totalt 60 øre. Satser fra 1. januar 1927 til 1. oktober 1946. Dette er gjort med med hele serien + 5 øre av avsenderen i Bodø

Avslutning: Å lage en samling på et eller merker fra en hel serie er kjekt, synes jeg. Og det er mange f.eks merker og/eller serier å velg blant så det kan være et kjekt supplement til en Norgessamling.

Ellers for min egen del så jakter jeg på spennende brev jeg kan bruke i min vesle samling. Jeg mangler også postkort av D/S St.Svithun og D/S Barøy. Så har du brev jeg kan bruke eller postkort av de to skipene så ta kontakt. Mail: odkvinne@online.no. Ønsker noen å se min vesle samling og hvordan jeg har satt den opp så kan jeg ta den med på et klubbmøte.

Kilder:

Illustrasjon egen samling, Norgeskatalogen 2020, Horst Landsmann: «Die Zensur von Zivilpost in Deutschland im 2. Weltkrieg», Dag Bakka: «Livslinje og eventyrreise. Historien om hurtigruten»

Odd Arve Kvinnesland

Grønlandske poststempler 1938-1988.

Grønlandske poststempler, vanlige stempler, maskinstempler, særstempler og FDC fra den nevnte periode, er et av mine samleområder. Det hele startet i 1967 da jeg kjøpte «Bogen om Grønland» på bokhandelen til Politikens Forlag på Rådhuspladsen i København.

Nylig fikk jeg i gave et interessant brev av en venn i Farsund Filatelist Forening som jeg vil gå nærmere «i dybden på», siden det også er en del av filateliens/frimerkesamling.

Slik ser forsiden av brevet ut.

-OG HER ER BAKSIDEN

La

meg begynne med forsiden: Brevet er sendt til en senere kjent frimerkehandler i København, Robert Bechsgaard som på den tiden var bosatt i Varde i Danmark. Brevporto var frem til 1.7.1940 15 øre og her er brevet frankert med 2x7 og 1x1 øre. Altså 15 øre og brevet er stemplet 29.4.1940. Dette var Godthåp (den gang skrevet Godthaab) første stempel som var i bruk på postkontoret der fra det ble åpnet 21. november 1938 til 31. mars 1958. I 1950 tok man i bruk et stempel til, men som datoen på brevet indikerer så var dette stedets første stempel samt i overensstemmelse med DAKA katalog GF 6 Poststempler etter 1938 Grønland.

Krigen var kommet til Danmark 8.4.1940 og sensur ble innført på postforsendelser. Derfor fikk det viste brev et sensurstempel. Hvor ble dette påført? Et besøk hos en annen frimerkevenn i Farsund Filatelist Forening, førte til svaret. Vi søkte i den tyske spesialkatalog «Die Zensur von Zivilpost in Deutschland im 2. Weltkrieg» (oversettelse bør være unødvendig). I København, nei. I Hamburg, nei. Men så kom min venn på at han hadde i sin samling et sensurbrev sendt fra Portugal som hadde et tydeligere avtrykk. Diameter på stempel ble målt (28 mm) og skriften sammenlignet. Spesielle kjennetegn ble

kontrollert. Og blink: I Berlin var dette sensurstempel i bruk fra februar 1940 til juni 1942 og p.g.a. tidsperioden og postmengde, ganske vanlig.

Så kom spørsmålet: Hva betydde påtegningen 331 påført med blå blyant? Rek.nr.? Privat påtegning? Svaret fant vi også i den nevnte spesialkatalog «Die Zensur von Zivilpost in Deutschland im 2. Weltkrieg» og det viste deg å være et «Prüfervermerke» (fritt oversatt: sensorpåtegning). I Berlin? Nei, i København! Vedkommende sensor var i virksomhet fra august 1940 til april 1945. Og det stemmer godt med baksiden av brevet som er ankomststemplet Varde 8. august 1940.

Et brev kan fortelle mye og denne konvolutten kan fortelle at brevet tok over 3 måneder på turen via Berlin og København. Hvordan den er kommet fra Grønland til Berlin, vites ikke. Om våre konklusjoner stemmer? Ja, det er det sikkert «eksperter» som kan bekrefte/avkrefte.

For meg et stemplet det viktige, men det er jo en fin kuriositet at nevnte spesialkatalog sier at sensorpåtegninger i København er vanskelige å finne.

Torrey Nilsen.

VI er på Facebook «Meld deg inn»

Besøk vår hjemmeside:

www.farsundff.no

Mail til klubben: post@farsundff.no